

بازار سیاه وام ازدواج

گزارشی درباره خریدوفروش تسهیلات تکلیفی ازدواج
که سودش به جیب دلان می‌رود

احتمالاً شما هم چشمتان به تراکت‌هایی که در پیاده‌روهای خیابان‌های مشهد پخش می‌شود، افتاده است؛ تراکت‌هایی که این جمله در آن مشاهده می‌شود: «وام ازدواج شما را خریداریم». این موضوع دِ ظاهر نشان می‌دهد که تسهیلات تکلیفی ازدواج، غیر از زوج‌های جوان، متقاضیان دیگری هم دارد؛ با این تفاوت که آن‌ها می‌خواهند با این اقدام، به نوعی بانک‌ها را دور بزنند و تأکید هم می‌کنند که بانک‌ها نباید از این موضوع خبردار شوند!

گزارش
روز

مشتریان متفرقه

بازار سیاهی که خریداران وام ازدواج به راه انداخته‌اند، در فضای مجازی هم داغ داغ است؛ کافی است سری به سایت‌هایی از قبیل دیوار، شیپور و... بزنید تا با انواع و اقسام آگهی خریدوفروش وام ازدواج مواجه شوید. یکی از افرادی که شماره‌اش را در یکی از تراکت‌ها نوشته است، می‌گوید: ما برایتان ضامن جور می‌کنیم تا تسهیلاتتان را به راحتی دریافت کنید.

او در پاسخ به این پرسش که مراحل خرید وام ازدواج چگونه است، بیان می‌کند: ما ضامن شما می‌شویم، به این شرط که سفته‌ای برای ضمانت بدهید. در مرحله بعد که موفق به دریافت تسهیلاتتان شدید، از مبلغ ۳۰۰ میلیون تومان، ۵۰ میلیون تومان برای خودتان است و مابقی را ما برمی‌داریم. پس از دریافت این مبلغ نیز سفته‌هایتان را به خودتان برمی‌گردانیم.

با شماره‌ای که در تراکت دیگری نوشته شده است، تماس می‌گیرم. صاحب این شماره در پاسخ به پرسش دیگری مبنی بر اینکه آیا تمام اقساط را خودتان پرداخت می‌کنید یا باتوجه به برگشت ۳۰ میلیون تومان از وام به متقاضی، او نیز باید بخشی از اقساط را پرداخت‌کند، می‌گوید: ماکار را برایتان آسان می‌کنیم؛ زیرا پرداخت تمام اقساط بر عهده ماست.

وقتی شماره بعدی را می‌گیرم، خانمی جواب می‌دهد و می‌گوید که می‌تواند افرادی را معرفی‌کند که وام را می‌خرند و ۸۰ میلیون تومان از ۳۰۰ میلیون تومان مبلغ تسهیلات را به خود وام‌گیرنده تحویل می‌دهند. او اگرچه درباره درصدی که خودش دریافت می‌کند چیزی نمی‌گوید، خرید وام ازدواج را منوط به دریافت سفته می‌داند.

دریافت وام ازدواج از زمان ثبت نام، به طور طبیعی حدود سه ماه طول می‌کشد، اما یکی از خریداران وام اذعان می‌کند که طی سی روز می‌تواند این وام را برآید بگیرد. او حتی تأکید می‌کند که از مبلغ ۳۰۰ میلیون تومانی، ۱۳۰ میلیون تومان به وام‌گیرنده می‌رسد و مابقی را خودش برمی‌دارد.

یکی دیگر از خریداران تأکید می‌کند که حتماً به شعبه بانکی که او اعلام می‌کند، برای دریافت وام ازدواج بروم و از طریق کارمندی که می‌شناسد، اقدامات لازم را انجام دهم تا سریع‌تر وام را تحویل بگیرم.

چرا وام را می‌فروشند؟

چرا زوج‌های جوان به فکر فروش وام ازدواج خود می‌افتند؟ این پرسشی است که پاسخ‌های متفاوتی می‌تواند داشته باشد؛ یکی از دختران جوان که تجربه فروش وام ازدواجش را دارد، به خبرنگار شهرآرا می‌گوید: خانواده‌ام برای خرید جهیزیه به پول نقد نیاز داشتند و به دلیل نداشتن ضامن، مجبور شدم به پیشنهاد یکی از دوستانم، با یکی از خریداران این تسهیلات تماس بگیرم و با فروش بخشی از مبلغ وام، هم ضامن داشته باشم، هم بخشی از مبلغ وام را نقد دریافت کنم.

جوان دیگری درباره فروش وام ازدواجش می‌گوید: من اقساط زیادی داشتم که باید پرداخت می‌کردم و دیگر امکان پرداخت قسط ازدواج، با وجود درصد سود پایینش را نداشتم، از این رو وام را فروختم تا نگران پرداخت اقساط آن نباشم.

تخلف یا جرم؟

تأکید خریداران وام ازدواج به متقاضیان درباره اینکه بانک‌ها نباید متوجه خریدوفروش وام شوند، نکته‌ای است که باعث می‌شود به سراغ حمید هروی، وکیل پایه یک دادگستری، برویم تا ببینیم آیا اقدامی که خریداران تسهیلات ازدواج انجام می‌دهند، قانونی است یا خیر؟ او در این باره می‌گوید: خریدوفروش وام شاید در ظاهر کار مردم را راه بیندازد، اما در واقع شغل کاذبی است که برخی افراد به آن روآورده‌اند. هروی با بیان اینکه خرید وام ازدواج، تخلف است و با بررسی روش‌هایی که هر کدام از خریداران به کار می‌برند، می‌توان نوع تخلف را بررسی کرد، یادآوری می‌کند: این موضوع جرم محسوب نمی‌شود؛ زیرا برای آن در قانون، اصطلاحاً جرم انگاری تعریف نشده است. اما درصد تخلف بودنش، محرز است.

**۶۶ خرید و فروش
وام ازدواج جرم
محسوب نمی‌شود؛
زیرا برای آن
در قانون، اصطلاحاً
جرم انگاری تعریف
نشده است، اما
درصد تخلف
بودنش، محرز
است**

وام ازدواج

وام ازدواج در یک نگاه

۱

**براساس تبصره ۱۲ ماده
واحدۀ قانون بودجه
امسال، تسهیلات
قرض الحسنۀ ازدواج
برای هریک از
زوج‌هایی که تاریخ
ازدواج آن‌ها بعد از
یکم فروردین ۱۳۹۹
بود، ۳۰۰ میلیون
تومان و برای
زوج‌های زیر ۲۵ سال و
زوج‌های زیر ۲۳ سال،
مبلغ ۳۵۰ میلیون
تومان است.**

۲

**این تسهیلات با بهره
۴ درصدی و دوره
بازپرداخت ده‌ساله
است.**

۳

**وام ازدواج به‌عنوان
یکی از وام‌های
انتقال‌ناپذیر، تحت
هیچ شرایطی نباید
منتقل شود.**

۴

**هر فرد تنها یک‌بار
می‌تواند از تسهیلات
ازدواج استفاده‌کند
و انتقال این وام،
خلاف تعهدات بانکی
محسوب می‌شود.**

جای خالی قانون

«قانون مدونی برای نظارت بر خریدوفروش وام ازدواج وجود ندارد». علی اسماعیلی، کارشناس بانکی، با بیان این جمله ادامه می‌دهد: این موضوع باعث شده است این رابط‌ها به صورت واضح و شفاف، خرید وام ازدواج را تبلیغ کنند. این درحالی است که در سال‌های اخیر، بانک مرکزی بخشنامه‌های زیادی را در این باره منتشر کرده است که متن یکی از آن‌ها نشان می‌دهد بانک مرکزی از مشتریان خود، خواسته است برای اعطای هر نوع تسهیلات بانکی، به منظور ممنوعیت هرگونه نقل و انتقال امتیاز استفاده از این تسهیلات، در هر شکل، اعم از اعطای وکالت یا غیر آن، تعهدات لازم و کافی را در نظر بگیرند و از فروش وام خویش پرهیز کنند؛ البته بانک مرکزی در این بخشنامه اعلام کرده است که در صورت اطلاع از خریدوفروش تسهیلات بانکی یا انتشار آگهی‌های تبلیغاتی در این زمینه، بانک/ مؤسسه اعتباری، به فسخ قرارداد اقدام و دریافت‌کننده را ملزم به بازگرداندن اصل و سود و خسارات ناشی از عملکرد خارج از قرارداد، تا زمان تسویه خواهد کرد.

اسماعیلی در توضیح بیشتر می‌گوید: بخشنامه‌های زیادی را بانک مرکزی ابلاغ کرده است تا از انجام تخلف‌ها و کلاهبرداری‌های صورت‌گرفته جلوگیری شود، اما تا زمانی که سران قوا قانون مدونی را به صورت رسمی و قانونی تصویب نکنند، متخلفان به اقدامات خود ادامه می‌دهند. او معتقد است شاید تنها راه‌کار شناسایی این متخلفان، این باشد که وقتی آن‌ها برای کسب اطلاعات از وام‌گیرنده به بانک مراجعه می‌کنند، کارمند بانک آن‌ها را شناسایی و ضمانت بیشتری در هنگام ارائه مدارک از آن‌ها دریافت‌کند به گفته این کارشناس بانکی، تنها دستگاهی که می‌تواند با این متخلفان برخورد جدی‌کند، نیروی انتظامی است که آن هم باید دستور را از مسئولان بالادستی کشور و طبق یک قانون مدون دریافت‌کند.

اسماعیلی وام ازدواج را جزو تسهیلات انتقال‌ناپذیر به غیر می‌داند و بیان می‌کند: وقتی وام برای متقاضیان واریز می‌شود، نظارتی برای اینکه این مبلغ برای هزینه‌های زندگی زوجین خرج شده یا برای واسطه‌ها و خریداران واریز شده است، صورت نمی‌گیرد و همین موضوع باعث سوءاستفاده متخلفان می‌شود.

۵۱ درصد متقاضیان، وام ازدواج دریافت کرده‌اند

«از ابتدای سال ۱۴۰۳ تا پایان آبان، بیش از ۸ میلیارد تومان تسهیلات ازدواج به متقاضیان در خراسان رضوی پرداخت شده است». این جمله را احمد صالح نژاد، سرپرست معاونت جوانان اداره کل ورزش و جوانان استان، بیان می‌کند؛ به عبارت دیگر در این مدت زمان، بیش از ۵۱ درصد از متقاضیان در خراسان رضوی، تسهیلات ازدواج را دریافت کرده‌اند.

او با اشاره به اینکه این آمارها هر ماه مستقیماً از بانک مرکزی به معاونت جوانان ادارات کل ورزش و جوانان استان‌های مختلف کشور اعلام می‌شود، می‌افزاید: تعداد کل ثبت‌نام‌کنندگان وام ازدواج در خراسان رضوی، از ابتدای امسال تا پایان آبان، ۵۷ هزار و ۹۹۳ نفر بوده است. باتوجه به آمار کشوری در پرداخت تسهیلات ازدواج به زوجین، سهم خراسان رضوی از این نظر، نسبت به کل کشور، ۶/۴ درصد است.

مهدی متقی فر، مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و توسعه اجتماعی جوانان وزارت ورزش و جوانان، نیز آذر امسال با بیان اینکه رویکرد پرداخت وام ازدواج با همکاری بانک مرکزی ادامه دارد، تأکید کرده بود: وضعیت پرداخت وام در همه استان‌ها فعال است و استان‌های خراسان رضوی، اصفهان، آذربایجان شرقی، فارس، آذربایجان غربی، مازندران، البرز، خوزستان، گیلان و کرمان از نظر دریافت تسهیلات ازدواج در رتبه بهتری قرار دارند.

این نکته را هم باید اضافه کرد که با توجه به تبصره ۱۲ ماده واحدۀ قانون بودجه امسال که توضیحاتش را در مقدمه بیان کردیم، دولت در لایحه خود پیشنهاد کرده بود شیوه پرداخت وام ازدواج در سال آینده با تغییراتی همراه باشد؛ براساس متن لایحه دولت، بانک مرکزی مکلف بود به میزان که هیئت عالی بانک مرکزی تا پایان فروردین مصوب می‌کند، سهم بانک‌ها از تسهیلات قرض الحسنه نظیر قانون جوانی جمعیت را از محل سپرده‌های قرض الحسنه اعم از جاری و پس‌انداز شبکه بانکی، پس از کسر سپرده قانونی بابت تسهیلات قرض الحسنه از جمله اشتغال، ازدواج، فرزندآوری، ودیعه، خرید یا ساخت مسکن ابزارگران، از طریق بانک‌های عامل، معین و ابلاغ کند.

دلایل فروش وام ازدواج

۲ مشکلات مالی و ناتوانی در پرداخت اقساط ماهیانه

۱ ناتوانی در ارائه ضامن معتبر به بانک

۴ بی‌ رغبتی به درگیر شدن با فرایندهای بانکی و پرداخت اقساط

۳ نیاز فوری به مبلغی کمتر از وام و در زمانی کوتاه‌تر

شهر

۳شنبه
۱۱ دی ۱۴۰۳
۹۹میلیون
۳۳۷۷

۱۳

گزارش